

Béts.

Nem szállott még az Uralkodás senkire
 tereh nélkül. Tapasztalja ezt kivált nagy erő-
 ben *II. Leopold* az *Austriai Birodalom-*
nak mostani kormányozója. Mert ugyan
 elől kell venni minden bőltségségét, 's fárad-
 hatatlan szorgalmatoságát, hogy szemei-
 ket reája függesztett, 's atyai okosságától
 minden jót reménylő hiveinek külső és bel-
 ső békeességeket, 's ohajtott boldogságokat,
 olly fundamentomra építhesse, melyet az
 erőszakoskodó irigység is fel ne forgathasson,
 főt egy könnyen meg se ingathasson. Dol-
 gozik is *II. Leopold* meg unatkozhatat-
 lanul Népének javára, és nyomos reménysé-
 günk szerént átallyában boldog előmenetel-
 lel. Nem csak nyitva tartja ő füleit minden
 méltó panasznak meg hallására *) főt maga
 ruda-

*) Erre két szép példát említünk; első ez: *Floren-*
tziából jöttiben meg szállott *Leopold Neustadt*
 nevű Városában *Alsó-Austriának*, *Bétshez* 6
 mértföldnyire. A' míg ott mulatott, hozzája
 folyamodott egy *Asszony*, a' kinek *Férje*, va-
 lamelly törvénytelen tselekedeteért fogságba vet-
 tetett, és esedezett, hogy könyörüllyön a' *Király*
 ő rajta. Az *Asszony* kérésére illy feleletet adott
 a' *Király*: az *Asszonyok* leg főbb okaik ollykor
 F f olly-

rudakozódik mint jó Fő, Tagjainak akármi névvel nevezendő sérelmeik eránt, 's ajánlyá nyá.

ollykor a' magok Férjeik romlásoknak; — Éu kívánom, hogy ez bé ne tellyen az Affzonyon. Mihelyt Bétsbe megyek, azonnal fogom magamat a' dolognak mivolta felől útasíttatni. — Ezt meg is tselekedte a' Király. Az Affzony ártatlannak találtatott, 's a' Király rendeléséből fizetést kapott; a' Férje pedig számkivetésbe küldetett. — Második példa ez: Itt Bétsben, minekutánna 19 elztendőklg híven szolgált volna egy Registrátor, olly fzerentsétlenségre jutott, hogy köszvénybe esvén hivatalát többé nem folytathatta. Erre nézve további fizetéséül tsupán tsak egy harmad részét kapta az előbbennek, a' melly magának 's négy Gyermekének táplálására elegendendő nem volt. Azon Törvény Széknek nemes érzékenységu Elölülője, melly mellett szolgált volt a' Registrátor, igen jól esmerte ennek az ő hivségét, javasolta azért ő néki, hogy adjon bé egy kérő Levelet az újj Uralkodónak, igérvén nékie, hogy ő is fogna mellette szóllani. A' vigasztalás nélkül szükölködő Registrátor meg tselekedte, a' mit az Elölülő tanátsolt nékie, és az el múlt hónapnak 20-dikán ki is jött kérő Levele, a' Király elől, illy válasszal: „Mivel én (a' Király) nem azt nézem, ki meddig, hanem mitsodás hafzonnal szolgált: tehát a' Kérő előbbeni egész fizetését meg fogja kapni míg él, és a' Székek is más hafonló esetekben mindenkor hafonlóképpen tartoznak tselekedni.“

nyájás szívetettel azoknak meg orvoslását; mint tselekedett közelebb az Auszriai Rendekkel, melly kegyesfégről azok csak képzelődni sem mertek volna. — Nem csak meg nem veti ez a' bölts Fejdelem a' maga 's Birodalma boldogságát — ezt a' két egymástól el válhatatlan rzelt — tárgyazó sikeres tanátsadásokat; hanem még maga kéri azokat, maga keresi fel a' Tanátslót, meg látogatván gyakran, Felséges Házának, egész *Europának*, 's különösen kedves Hazánkunk is nagyon tudására lévő *Nestorát*, *H. Kaunitzot*: a' kit kedves *Ferentz* Fiának, ezen nagy reménységet nyújtott Herrizegnek is *Mentorául* választott — *Leopold*, a' hadnak nem barátja; inkább tanúlta, a' Békeesség élelő, 's frisseltető olaj ágát kezében hordozni; mint a' *Mars* pusztító pallofát forgatni. Mivel mindazáltal, a' mostani Környülállások szintén el kerülhetetlenné refzik a' hadat: ebben a' részben is el követi mind azt *Leopold*, a' mi el követni való: meg hiszi barátságos bizodalommál ama' nem csak nagy tudományú, hanem már sok próbákon is szereztesse által ment Ösz Vezért Laudont, vele tanátskozik; nem csak haggya hanem akarja is lenni feregei Fő kormányozójának, a' több felől ellene készülő veszélly el fordítójának, fejedelmi széke gyamolának. Mi-

Rendek

Ff 2

vel

vel azonban tudja azt Fejedelmünk, hogy onnan felül jö alá a' hathatós segedelem, melly nélkül a' Királyok igyekezetei is haszontalanok: nem vonják el őket terhes foglalatosságai is, a' Mindenható eránt tartozott köteleffégének tellyesítésétől; kívá. ván foganatos példát adni ez által, a' maga Pásztorfága alatt lévő nyájnak is. Erre nézve jelen volt Ferentz Hertzeggel, 's fő fő embereivel együtt, mind azon Áhíratosságo-
kon, Isteni szolgálatokon és innepléseken, mellyek az el múlt Nagy Héten szerezén, estvéli 7- óra felé; Tsötörtökön dél előtti 8. órakor, 's estvéli 7. óra tájban. Pénteken dél előtt 9. órakor, és estve azon idő tájban, mint az előtt való napokon; Szombaton dél előtti 10. óra előtt: Husvét első Napján pedig dél előtti tizeneggyedfél órakor, kezdődtek az Udvari Templomban tartatni. Nagy Tsötörtökön Ur vatsorájával is élt a' Király, a' Fő Hertzeggel, 's az Udvarhoz tartozó minden Fő Rendekkel együtt. Még várta még azután a' Predikátziót, Mísér, 's az ezeket követett Egyházi Tzeremoniáknak végbe menetelét is, mellyek ezen a' napon szoktak gyakoroltatni. Ezentúl ki jö-
vén a' Templomból, a' Királyi Palotának külfő nagy szaljában meg mosta mint Apostoli Király, az ide való leg öregebb 12. szegényeknek

eknek Lábaikat; kik már a' Tzeremónia előtt új ruhákba fel öltöztettek vólt, utánna pedig meg vendégeltettek, 's meg ajándékoztattak. Az említett 12 szegények esztendeiknek számaik im' e' következők vóltak: 97. 91. 86. 82. 81. 80. 80. 78. 77. 76. 76. 74. Husvét első Napján a' Templomba való menetele előtt magához bocsátott a' Király közönségesen minden Köveket; onnan való kijöretele után pedig minde- niker külön külön, a' melyet legelőször tselekedett vólt ekkor.

Alsó Auszriának Hódolása, a' már elej- től fogva szokásban lévő minden tzeremo- niákkal, következőképpen készült meg 's ment ezen hónapnak 6-dikán véghez: Mi- nekutánna a' Király értesére adta volna a' Tartomány Marsalljának, Gr. Pergen Úrnak, melly napon kívánja Alsó Auszriának hodo- lását el fogadni: ahoz képest, az említett Tartomány Marsallja hívogató Leveleket kül- dözött minden Tartománybéli Prélátusokhoz, főbb és alsóbb renden lévő Nemesekhez; nem külömben *Wienerisch-Neustadt, Krems és Stein, Klosterneuburg, Bruck, Tulln, Rötz, Zwettel, Waydhofen, Baden, Ybbs, Haim- burg*, 's *Laa Fő Hertzegi Városokhoz*; és *Langenloys, Berchtoldsdorf, Mödling és Gumpoldskirchen* mező Városokhoz. A' hi-

VQ-

vogató Levelekben arra kértették a' Prelátusi és Nemes Rendbéliek, hogy jelenjenek meg; a' Városok pedig, hogy küldjék Deputátusfaikat Apr. 5-dikére *Bétsbe* a' Tartomány Házába.—Egyfzersmind a' Fő Hertzegségnek minden Lakosait, Fejedelmek eránt való köteleffégekre emlékeztette a' Tartomány Marsallja; *Béts* Városa' Polgáraival pedig, ezen hónapnak 3-dikán, le téterett a' hit már előre a' Tanáts Háznál az Uralkodó hűségére. A' hivatal fzerént meg jelentek a' Rendek ezen hónap' 5-dike estvéjén a' Tartomány Házában, a' honnan el küldettek *Dietrichstein* Ferentz és *Hardeck* Antal János Grófok, a' *Klosterneuburgi* Préposttal együtt, a' K. Kintstartó Házba, hogy hoznák el magokkal a' Fő Hertzegi Süveget, mellyet el is hoztak ezek, négy Királyi második rangú Német Testörzök óltalmok alatt, a' K. Palotának egy Szobájába. Onnan vissza tértek az el Küldöttek a' Gyűlésbe, melly minekutánna a' következendő napra nézve meg határozta volna, mi tévő lenne: el oszlott. Más nap reggel, 7 óra után, egybe gyűltek a' Rendek a' Tartomány Házába, 's 8 órakor az Udvar felé indultak, és rész fzerént az úgy neveztetett Nemesek Száljába, rész fzerént pedig a' külső Szálakba bé férkeztek, a' hová a' K. Kamarás és belső

Ta-

Tanátsos Urak, Ministerek, Udvari Tisztviselők, K. Tanátsosok, valamint az Udvar és a' Tartomány Székinél hivatalban lévők is egygyüvé sereglettek. Ezentúl az örökös Tiszteket viselő Tagjai a' Rendeknek, avagy azoknak Helytartóik bé hivattattak az arra rendelretert Királyi Szobába, holott az Udvari Fő Tisztviselők, minéműek a' Fő Hofmester, Fő Kamarás Úr, Fő Udvari Marsall, általadták nékiek az ide alább megnevezendő Drágaságokat, 's Tiszteket példázoló Jegyeket. Kilentz óra után illy renddel lett az Udvarból a' megindulás a' Sz. István Temploma felé:

- 1.) A' Tartomány Házánál lévő Kapusok mentek.
- 2.) A' Rendeknek Liberiás Tselédjei. — Ezeknek Seregét ékesítették némelly jól termett Magyar Hűszárok is.
- 3.) A' Rendeknek házi Tisztjeik.
- 4.) A' Tartomány és Béts Városa Házánál ide amoda való járásbéli szolgálatot tevő személlyek.
- 5.) A' Királyi Liberiás Tfelédek.
- 6.) A' Tartomány Trombitásai 's Dobosai.
- 7.) A' Rendeknél, és a' Városnál lévő Tisztviselők.
- 8.) A' Fő-Hertzei, és Mező Várofoknak Küldöttjeik.
- 9.) A' Béts Városa küldöttjei.
- 10.) A' Rendektől való két Titoknokok.
- 11.) A' Királyi Tanátsosok és a' Status' Tisztviselői.
- 12.) A' Fő örökös Zafzlóhordozója a' Tartománynak Gr. Traun Ferentz, az Attya helyett, süveg fel-

fel téve, kezében Alsó Austria lobogó Zászlóját tartva.

- 13.) A' Tartományoknak Tagjai hajadon fővel párosan. Ezek között mentek, a' Rangra való minden tekintet nélkül, az olyan fő Tisztviselői is a' Tartománynak. a' kiknek a' menés alkalmatosságával semmi foglatatosságok nem volt t. i. A' fő örökös Ezüstkamarás a' Tartománynak Gr. *Kuffstein* Ferdinánd; az örökös Fő konyhamestere a' Tartománynak Gr. *Stiebar* József; az örökös Fő Káplánja a' Tartománynak; az örökös Fő Ajtónállója a' Tartom. Gr. *Chotek* Rudolf János; az örökös Fő Pénzmestere a' Tartom. Gr. *Pergen* József az Attya helyett; és az örökös Fő Postamestere a' Tartom. H. *Paar* Ventzel.
- 14.) A' Tartomány' Marschallja Gr. *Pergen* Antal magánosan.
- 15.) A' Királyi Nemes Ifjak (Edelknaben.)
- 16.) A' Királyi Ételhordók, Kamarások. Belső Tanácsfokok és Ministerek.
- 17.) Az örökös Fő Páltzamestere a' Tartománynak Gr. *Fuchs* József, egy fekete ezüstös páltzával.
- 18.) Az örökös Fő Súlyommestere a' Tartománynak Gr. St. *Julien* József a' Bátyja Ferentz helyett. Ennek az oldalán egy Vadászkard, és Vadásztarisznya láttatott; a' süvegén pedig egy Súlyomfokötő; kezében egy Súlyom madárt tartott; követték a' Királyi Súlymosok.
19. Az örökös Fő Vadászmestere a' Tartománynak Gr. *Zinzendorf* János Károly Vadászházban, Nyakában egy vadász kurt függött; balkeze felől egy Erdőmester selyem sínóron vezetett egy nagy *Anglus* fehér ebet, mellynek gazdagon ki varrott nyakravalója, nemcsak Hertzegi kutya

kutya nyakra illett volna, — utánna mentek említett Gr. Zinzendorfnak, a' Királyi Vadászok Tisztviselői.

- 20.) Az örökös Fő Hofmestere a' Tartománynak Gr. Khevenhüller - Metsch Károly, az Attya helyett, kezében vitte a' Fő Hofmesteri ezüstös Botot.
- 21.) Az Ausztriai Herold Strobl Xavier Ferentz, négy szegű tollas kalapban, és elől hátul Tzimerekkel ki színelte ruhában.
- 22.) Az örökös Fő Kamarásza a' Tartománynak Gr. Khevenhüller Lajos, Gróf Breuner Károly helyett. Ez, a' fejedelmi Pálczát vitte egy arany fonálból szőtt boritékú, 's a' válláról egy aranyos Pántlikán függő Párnán.
- 23.) Az örökös Fő Ételkordója a' Tartománynak Gr. Czernin Rudolf, Gr. Schönborn Buchheim Erwein Eugenius helyett, az Ország Almáját vitte egy arany fonálból szőtt boritékú Párnán.
- 24.) Az örökös Fő Pokárnokja a' Tartománynak Gr. Hardeck Antal János, a' ki hasonló párnán vitte a' Fő Hertzegei süveget.
- 25.) Az örökös Fő Marschallya a' Tartománynak Gr. Stabremberg Gundacker Ferentz lovon, hajadon fővel, kezében meztelen kardot tartva. Az előzamlált Személlyek mind gyász ruhában voltak, az egy Heroldon kívül.

Ezenül jött maga a' Király, 6. lovas, üveges oldalú fekete hintóban. A' Lovak fejérek voltak, fekete sizerszámmal. A' szekér mellett elől mentek két Királyi Lakájok; valamivel hátrább, egy oldalról ugyan az örökös Fő Pais - Hordó, Hartz Biró és Trántserozó Gr. Sinzendorf Prosper, kinek a'
ka-

karján az Ausztriai Tzimer szemléltetett; a' más oldalról a' Tart. ör. Fő Lovászmestere Gr. Harrach Aloysius, kezében egy botot tartva. Kijebb mentek a' Német első és második rangú Testőrök. Mindjárt a' hirtő után pedig a' két rendbéli Német Testőrök Kapiránnyai, H. *Lobkovitz* József, és G. *Nostitz*. Bé fejezte leg végről a' menetelt, némelly gyalog, és lovas katonaság.

* *

Itt most félbe szakasztjuk a' Hódolás' meg készülésének elő adását. Kivántuk mind azáltal még ez úttal is melleleg emliteni azon böls Rendeléseket, mellyek lettek a' Hódolás Innepe napján meg történhető zürzavaroknak és szerentsétlenségeknek el távoztatására. Illyen Rendelés volt, hogy a' Város kapui reggeli 8 órától fogva, dellyesti 1 óráig zárva tartassanak, és addig semmi szekerek, vagy kotsik bé ne borsáttassanak. Továbba ki volt adva, hogy a' házak tejeikre, mint szoktak volt fokban eddig a' hasonló pompák alkalmatosságával, fel ne mászkáljanak, ne hogy vagy magok le esvén életekkel kössék bé a' tzeremónia látását, vagy valamelly tserepet le ejtvén, másokban kárt okozzanak: a' melly Rendelés ugyan tsak tzeljét nem érhette, ámbár szerentsétlen következés nélkül. Parantso-

la-

latot vettek némelly Doktorok, és sebgyógyító Orvosok, melly szerént kötelesek voltak magokat orthon tartóztatni, hogy ha talám segítségekre szükség talál lenni, leg ottan lehesse szolgálatjokkal élni. — Az úttzákra, mellyeken a' menerel fogott esni, azoknak szegelereikre, 's minden nyílásaikra Lovas Katonák állítottak, még jó idején, a' kik vigyáznának, és az úttzakat egészen el ne hagynák a' tolongó nép által foglaltatni. Kilentz óra felé úr készítettet a' menetelnek, két oldalra el rendelt fegyveres de Forma-Ruhátlan Polgárok által, kik a' külső Városokról is minden felől gyűjtettek volt öfzve.

A' Hódolás Innepe napjára verettetett külömb külömbféle nagyságú arany és ezüst Pénzeken egygy oldalról a' *Tseh* Oroszlán fel emelkedve szemléltetik, melly az első jobb lábában a' kettős Magyar Keresztet fenn tartja; a' balban pedig alá felé Austriának Tzimerét. A' körül irás ez: *Opes Regum Corda Subditorum.* Más oldalról a' Fő Hertzegi Süveg vagy on ki formálva, illy alól irással: *Leopoldo II. Hungariae, Bohemiae, Gallic. Lodom. Regi, Archiduci Austriae Homagium praest. Viennae 6. April. 1790.*

A'

A' Fő Hertzegi Süveg 7-diken viteret-
visza nagy Pompával előbbeni tartó helyé-
re, Klosterneuburgba.

Néhai *Hadikunknak* meg hidegedert
Tetemei, az el múlt Martz. 17-dikén érkez-
tek le *Bétsből Futakra*, a' holott 19-diken
egész katonai pompával el is temették.
A' körül belől lévő vidékről külömbkülömb-
féle Generálok, és más igen sok Katona Tiszt
Urak sereglettek egygyüvé ezen nagy Halott-
nak meg tisztelésére, valamint a' Vármegye
Tisztjei is, feles számú magános Személyek-
kel együtt. Jelen volt a' halotti pompán
az *Ujpalánkai Görög Püspök* is.

Fő Vezér Gróf *Hadik* András Úr halá-
lával, Fő Ispány nélkül maradott volt *Báts*
Vármegye. Ezen kárát a' Ns Vármegyének
M. Personalis Ürményi József Úr Személlye
által pótolta ki *II. Leopold* Királyunk. — A'
Zólyom Vármegyebéli Fő Ispányfagot, melly-
ről *H. Grassalkovits* le mondott, M. Gróf
Eszterházi Kásimir Úr nyerte el.

Ezt írták az el múlt hónapnak 20-dikán
az *Allion* hegyéről: Már az egész *Bánati*
Sereg, az egy *Durlach* Batalionján kívül,
(melly mind ez ideig is nem tágitja *Orso-*
vát) által vette magát a' Dunán, és rész
szc.

Szerént *Szerbiában*, rész szerént *Oláh és Bulgár Országokban* helyet foglalt. Minden órán lessz valami. — Naponként meneggetnek le hajóink eleséggel, ágyúkkal 's más hadi készületekkel, *Orsova* mellett, de csak hagyják az *Orsovaiak* ballagni. Úgy lártzik, hogy nagyon oda vagynak ők. Már egynehány napoktól fogva, majd mit sem ágyúznak.

Montenegróból Mártz. 14-dikén költ Levélben e' vagyon: *Hertzogevinából Montenegróba* által költözött Familiák beszélttek, hogy midőn a' Törököknek értesekre esett volna a' Tsászar halála: a' Keresztényeknek személlyeik, házaik, Templomaik, és Klastromaik ellen külömbkülömbféle törvénytelenégeket vittek véghez. — Ugyan azon Levél bizonyítása szerént, a' *Skutarii Basa* 12,000 Törökkel újra, a' *Montenegróiakkal* szövetséges *Bergiabéliek* ellen indúlt; de azoktól egy tüzes és hosszas tsata után meg verettetett, és magát *Podgoriza* felé vissza vont; onnan a' *Montenegrói* földre akart bé tsapni; mutatta is magát *Tommáninál*; külömbkülömbféle kitsin és nagy marhát el rablott; néhány kevés számú Pásztorokat öszve daraboltatott, és sok erőszakoskodásokat vitt véghez; míg

a' *Montenegróiak* a' dolgot meg nem sejtették, és ötlet szaladásba nem hozták. Melly meg esvén, 4 Török falút fel gyújtottak, és az ő fölök előbb el hajtott marhán kívül, még egynéhány százat hoztak el a' Török földéről. A' Törökök között leg alább is estének el 200-an; a' *Montenegróiaknak* 23 holtjaik voltak, kik között *Giuraskovits* Vajdának *Riecka* Tartománnya második Elöljárójának el estét közönségesen sajnállyák. — Az *Antiváribéli* (Albániából) Törökök *Cermniza* Tartománnyába bé ütöttek; de 34 emberek vesztességével ismét vissza veretettek.

Olasz Ország.

A' *Római Udvarnak* eddig való Uralkodása módjával *Olasz Országban* a' *Bonóniaiak*; *Frantzia Országban* pedig az *Avenióiak* nem elégefznek. Ezek fel is tették a' *Frantzia* bokrétát, és nyilván meg mondták, hogy ők, mint *Frantzia*k, *Frantziai* Törvények által akarnak ezentúl igazgattatni.

A' szent Atya egy Intő Levelét bocsátott volt a' *Belgyiomi* Érsekhez és Püspökökhöz, még az el múlt Jan. ban, néhai *II József* Tsászár *Római* Ministerének *Cardinal Herzánnak* kérésére; melly Levélnek a' volt a' summája, hogy igyekeznének az Érsek és

és

és a' Püspökök, előbbeni Fejedelmekhez vissza téríteni a' *Belgákat*, mint már erről tetrünk is más izben emlékezetet. A' Pápa Levelének nem volt *Belgyiomban* semmi fogaraja: mint ez, a' *Mechleni* Erseknek 's az *Antverpiai* Püspöknek a' Pápához borsá-
tott, és most közönségesse lett Leveléből nyilván való.

Szardiniában nagyok a' hadi készülétek; szintén úgy a' *Genuai* Közönséges Társaságban is.

Austriai Belgyiom.

Vandernoot, *Berlinből* és *Londonból* eszeltetvén, úgy meg szédítette, a' Papok által főképpen, a' *Brüsszeli* népet, hogy az, Mártz. 15. 16. 's 17-dikén, rontott, pusztított, ölt — 's kik voltak dühösségének szerentsétlen tárgyai? az ő fáját pártfogói, azok, a' kik az Uralkodást nékie akarták tulajdonává tenni. — Sokan oda hagyták ezek között *Brüsszelt*; a' többek között *Ursel* Hertzeg is; de magokkal vitték a' bosszú állás kívánságát. — Vajmi fokféle Letzke ki telik ezen egynehány forokból!

Frantzia Ország.

Mártz. 11-dikén meg jelent egy *Klas-
tromát* oda hagyott Apátza a' Nemzet Gyű-
lésében, és igen szívre ható Beszédet mon-
dott a' Nemzet Képeihez. Nyomos ki feje-
zé.

zésekkel tette erántok való háládatosságát nyilván valóvá, hogy ötét azon előbbeni siralmas és valóban terhes állapotjából ki szabadították. Igérte Beszédében, hogy a' buslakodás, fájdalom 's félelem által szintén meg emésztett életének maradványát, melyet a' Nemzet Képeinek okossága 's emberi érzése, újj életté változtatott, a' polgári virtusoknak gyakorlásában, és a' mostani Igazgatás formája, a' Nemzet és a' Király eránt való tiszteletének meg bizonyításában fogja el tölteni, mellyre esküvéssel is kötelezte ugyan ott magát. Ezen ajánlásával meg eggyező gondolkozásának 's hajlandóságainak első remekéül, fel fedezte azokat a' praktikákat, mellyekkel a' Nemzet Gyűlése végezéseit haszontalanokká akarják tenni a' Klastromokban; 's kérte, hogy igyekezen mind azoknak, azzal a' bőltsefűggyel és állhatatossággal, eleiket venni, mellyel eddig dolgozott az egész Nemzet javára, 's meg is nyerte annak szívét.

Ide zártunk egy Magyar Énekét, mellyet ilyen módra, a' mint küldjük, egy Kolosváron lakozó Tudós Hazafi készített Klavikordiomhoz.

Költ Bétsben, Áprilisnek 9-dik napján.

